

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΣΔΔ-ΕΣΤΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

2 Προτεινόμενα Θέματα

Ο διαγωνισμός της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης έχει αποδείξει ότι στα θέματα του 1^{ου} σταδίου δεν αρκεί μονάχα η επίγνωση της αντίστοιχης ύλης αλλά συχνά απαιτείται γνώση των μαθημάτων του 2^{ου} σταδίου όπως η Δημόσια Διοίκηση και δευτερευόντως οι Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις. Τα Πανεπιστημιακά Φροντιστήρια «ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ» ξεκινούν άμεσα την προετοιμασία των υποψηφίων και στα μαθήματα του δευτέρου σταδίου συνδέοντας αρμονικά τα γνωστικά τους πεδία με αυτά της πρώτης φάσης προετοιμασίας.

ΘΕΜΑ 1

Σήμερα η επίτευξη της «ελευθερίας της αγοράς» και της εξασφάλισης της «κοινωνικής δικαιοσύνης» αποτελούν δύο κεντρικούς στόχους της φιλελεύθερης δημοκρατικής κρατικής εξουσίας.

Α) Αναφερθείτε στις βασικές αρχές που οι δύο αυτές παράμετροι υλοποιούν στα πλαίσια του φιλελεύθερου δημοκρατικού συστήματος και στις μεταξύ τους σχέσεις.

Β) Ποια είναι η σχέση της «οικονομικής ανάπτυξης» με τις δύο παραπάνω αρχές και ποιος ο ρόλος του κράτους;

Γ) Ποια είναι η σύγχρονη προβληματική γύρω από το θέμα αυτό τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε παγκόσμιο;

Εισαγωγή

- Επεξήγηση των εννοιών «ελευθερία της αγοράς» και «κοινωνική πολιτική»
- Μετάβαση από τον κλασικό φιλελευθερισμό του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα στον Κεϊνσιανισμό του 20ού αιώνα (χρηματιστηριακή κρίση του 1929 / New Deal / Διάσκεψη του Bretton Woods / κοινωνικό κράτος και κράτος πρόνοιας).
- Κρίση της δεκαετίας του 1970 (κατάλυση της Διάσκεψης του Bretton Woods / στασιμοληθωρισμός / πετρελαϊκή κρίση): αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας του κρατικού παρεμβατισμού / επιστροφή νεοφιλελευθερισμού

Κυρίως θέμα

Α) Η νεωτερικότητα ως πηγή οικουμενικών ιδεών και πολιτικών αρχών

- Φιλελεύθερη αρχή ως αρχή της νομιμότητας και περιορισμού της κρατικής δράσης / σύνδεση με την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων (ελευθερία, ιδιοκτησία..) και την συνταγματική τους κατοχύρωση στα πλαίσια της φιλελεύθερης δημοκρατίας
- Δημοκρατική αρχή / πολιτική ισότητα / σύνδεση με δημοκρατικά δικαιώματα και την συνταγματική τους κατοχύρωση
- Κοινωνική αρχή / κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη / σύνδεση με κοινωνικά δικαιώματα και την συνταγματική τους κατοχύρωση
- Αναφορά στα άρθρα 4-25 (ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα) του ελληνικού συντάγματος
- Αντίφαση της φιλελεύθερης (ατομική ελευθερία) και της δημοκρατικής αρχής (πολιτική ισότητα) στα πλαίσια του φιλελεύθερου δημοκρατικού πολιτικού συστήματος (φιλελευθεροποίηση και εκδημοκρατισμός)

- Σύγκρουση μεταξύ της φιλελεύθερης και της κοινωνικής αρχής (κρατική ουδετερότητα και κρατικός παρεμβατισμός)

Β) Δυο διαφορετικές αντιλήψεις για την οικονομική ανάπτυξη:

- Η οικονομική ανάπτυξη σύμφωνα με την φιλελεύθερη και την νεοφιλελεύθερη θεωρία (Α. Σμιθ / Πλουραλισμός και Νεοπλουραλισμός / Χάγιεκ / σύγχρονες Σχολές Νεοφιλελευθερισμού: Μονεταρισμός, Φρίντμαν) – εξασφάλιση της απασχόλησης μέσω τόνωσης της προσφοράς
- Το φιλελεύθερο «ελάχιστο κράτος» ή κράτος-νυχτοφύλακας
- Η οικονομική ανάπτυξη στα πλαίσια του Κεϊνσιανικού μοντέλου (οι τρεις στόχοι: οικονομική ανάπτυξη / οικονομική σταθερότητα / ανακατανομή του κοινωνικού πλούτου) – επίτευξη πλήρους απασχόλησης μέσω ρύθμισης της ζήτησης
- Το σοσιαλδημοκρατικό κράτος (ρύθμιση, παρεμβατικότητα, κεντρικός σχεδιασμός) / διαφοροποίηση του κοινωνικού κράτους και του κράτους πρόνοιας ως προς την συνταγματική κατοχύρωση των κοινωνικών δικαιωμάτων / σύγχρονα μοντέλα του κοινωνικού κράτους: τυπολογία Έσπινγκ-Άντερσεν (φιλελεύθερο-αγγλοσαξονικό / κρατικο-κορπορατιστικό / σοσιαλδημοκρατικό-σκανδιναβικό)

Γ) Η κρίση του 2008-2009

- Χαρακτηριστικά του μεταμοντέρνου κράτους (μείωση της κρατικής κυριαρχίας / απορύθμιση, σύγχυση των ορίων του κράτους και του ιδιωτικού τομέα / παρακμή των δημόσιων «προνοιακών μηχανισμών»)
- Ο συναλλαγματικός κίνδυνος ως συνέπεια της κατάλυσης της Διάσκεψης του Bretton Woods και η δημιουργία ανάλογων χρηματοπιστωτικών εργαλείων (προθεσμιακά κεφάλαια / swaps / hedge funds) / συνέπειες της απελευθέρωσης και απορύθμισης των αγορών
- Κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος (ΗΠΑ: κατάργηση του νόμου Γκλας-Στίγκαλ περί διαχωρισμού της τραπεζικής και της επενδυτικής δραστηριότητας) / συνέπειες της κρίσης για το παγκόσμιο πολιτικό και οικονομικό σύστημα

Επίλογος

- Επαναφορά στη συζήτηση περί κρατικής παρέμβασης με στόχο την ρύθμιση της τραπεζικής δραστηριότητας
- Συζήτηση περί «προνοιακού πλουραλισμού»
- Αναγκαιότητα δημιουργίας ενός «νέου, τρίτου κοινωνικού συμβολαίου» που θα δεσμεύει την ελεύθερη παγκοσμιοποιημένη αγορά βάσει των οικουμενικών κανόνων της νεωτερικότητας (ατομική ελευθερία / πολιτική ισότητα / κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη) λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης.

ΘΕΜΑ 2

α) Σύμφωνα με τα σημερινά κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά δεδομένα, θεωρείται ότι η Κοινωνία των Πολιτών αποτελεί δείκτη ποιότητας της δημοκρατίας. Ποια είναι η γνώμη σας πάνω σε αυτήν την άποψη και γιατί.

β) Συμβάλλει η λειτουργία της Κοινωνίας των Πολιτών στην αποτελεσματική λήψη αποφάσεων στην δημόσια διοίκηση και στη καταπολέμηση της γραφειοκρατίας ή όχι. Αν ναι, με ποιο τρόπο;

γ) Συμβάλλει η Κοινωνία των Πολιτών στην ενίσχυση της δημοκρατικής αρχής και με ποιους τρόπους; Αναπτύξτε την δική σας γνώμη.

Εισαγωγή

- Βασικά χαρακτηριστικά και αρχές (φιλελεύθερη, δημοκρατική και κοινωνική) της σύγχρονης φιλελεύθερης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας
- Ορισμός της έννοιας «κοινωνία των πολιτών» σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα

Κυρίως θέμα

A) Συνοπτική παρουσίαση των δημοκρατικών ιδεών (Ρουσσώ, Λοκ, Τοκβίλ και Τ. Σ. Μιλ)

- Ανάπτυξη στο πώς συνδέονται οι έννοιες της πολιτικής συμμετοχής και της λαϊκής κυριαρχίας με την διαδικασία απόσπασης της συναίνεσης και της νομιμοποίησης στα πλαίσια της φιλελεύθερης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας
- Αναφορά στον εξορθολογισμό του κοινοβουλευτισμού και στην παρακμή του ρόλου των κοινοβουλίων προς όφελος της εκτελεστικής εξουσίας
- Αναφορά στο «δημοκρατικό έλλειμμα» της ΕΕ
- Παρουσίαση των Θεωριών του Ελιτισμού (Βέμπερ, Σουμπέτερ, και Ντάουνς) σε σχέση με την πολιτική συμμετοχή και την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας
- Γιατί σήμερα παρουσιάζεται επιτακτική η ανάγκη να ισχυροποιηθεί η κοινωνία των πολιτών (ευαισθητοποίηση των πολιτών για τα κοινωνικά θέματα και την πολιτική, συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και, συνεπώς, αναβάθμιση της ποιότητας της δημοκρατίας)

Β) Μια ισχυρή κοινωνία των πολιτών συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην λειτουργία της κοινωνίας των πολιτών, στην αποτελεσματική λήψη αποφάσεων στην δημόσια διοίκηση, στην καταπολέμηση της γραφειοκρατικής λογικής.

- Περιεκτική παρουσίαση των προβλημάτων της ελληνικής δημόσιας διοίκησης
- Τι σημαίνει κοινωνία των πολιτών σε σχέση με την κρατική γραφειοκρατία (λιγότερος κομματισμός – λιγότερη κομματικοκρατία στην δημόσια διοίκηση / περισσότερη διαφάνεια – λιγότερη διαφθορά / περισσότερος έλεγχος της δημόσιας διοίκησης από τους πολίτες / περιορισμός του φαινομένου του πελατειακού συστήματος / μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών στην λειτουργία της δημόσιας διοίκησης / ισχυροποίηση της διαπραγματευτικής ικανότητας των φορέων της κοινωνίας των πολιτών απέναντι στα κόμματα και στην δημόσια διοίκηση / διεύρυνση της νομιμοποιητικής βάσης του πολιτικού συστήματος μέσω της θεσμοθέτησης τακτικών δημοψηφισμάτων)
- Προτάσεις πολιτικών επιστημόνων για την υλοποίηση της συμβολής της κοινωνίας των πολιτών στην λειτουργία της δημόσιας διοίκησης: ηλεκτρονική διακυβέρνηση / ίδρυση νέων ανεξάρτητων αρχών / αναβάθμιση των υπαρχουσών ανεξάρτητων αρχών / αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στα περιφερειακά εκτελεστικά όργανα και στην Τ.Α / αυ-

τοπεριορισμός του κράτους μέσω της Αρχής της Επικουρικότητας και της Αρχής της Αποκέντρωσης / ίδρυση γραμματείας ΜΚΟ που θα συμβάλλει στην συνεργασία κράτους και τρίτου τομέα (κοινωνία των πολιτών) / φορολογικό πλαίσιο που ενθαρρύνει και ευνοεί τις δωρεές και χορηγίες σε ενεργά εμπλεκόμενες ομάδες της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική / ενθάρρυνση της χρηματοδότησης από ευρωπαϊκές πηγές / Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ

Γ) Αναλυτική περιγραφή της Δημοκρατικής Αρχής βάσει του συντάγματος

- Αρχή του Πολυκομματισμού (συνταγματική κατοχύρωση)
- Αντιπροσωπευτική Αρχή (συνταγματική κατοχύρωση)
- Κοινοβουλευτική Αρχή (συνταγματική κατοχύρωση)
- Αρχή της Προεδρευόμενης Δημοκρατίας (συνταγματική κατοχύρωση)
- Η ισχυροποίηση της κοινωνίας των πολιτών οδηγεί στην ενδυνάμωση της πολιτικής συμμετοχής μέσω: των ΜΚΟ και των εθελοντικών οργανώσεων / της συμμετοχής σε αποκεντρωμένους ΟΤΑ και Περιφέρειες / ισχυρών και αυτόνομων συνδικαλιστικών φορέων (κοινωνικός εταιρισμός) / της συμμετοχής σε βουλευτικές, νομαρχιακές και δημοτικές εκλογές και σε ευρωεκλογές / δημοψηφισμάτων / συμμετοχής σε πολιτικά κόμματα.
- Τα παραπάνω σημαίνουν ενδυνάμωση της λαϊκής κυριαρχίας και της διαδικασίας απόσπασης της νομιμοποιητικής συναίνεσης.

Επίλογος

Έμφαση στην ανάγκη μετάβασης από το παραδοσιακό συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό κράτος στο Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ, και στην διακυβέρνηση όπου η κοινωνία των πολιτών παίζει κομβικό ρόλο.